

Brussel, 16 april 2004

CONTROLEDIENST VOOR
DE ZIEKENFONDSEN

Omzendbrief : 04/11/AD

Uw contactpersoon: Katerien Duchateau
Tel. 02/209.19.20

Vrije en aanvullende verzekering – verbod tot het afsluiten van contracten met leden

Naar aanleiding van recente klachten werd door de Raad van de Controledienst vastgesteld dat in het kader van hospitalisatiediensten individuele contracten met bepaalde leden werden afgesloten.

De Raad herinnert eraan dat het afsluiten door mutualistische entiteiten van contracten betreffende een individueel lid of een groep van leden verboden is door de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen. Dit verbod vloeit voort uit artikel 9, § 1, eerste lid, 4°, en artikel 2, § 1, van deze wet.

Artikel 9, § 1, eerste lid, 4°, van voormelde wet van 6 augustus 1990 legt immers de verplichting op aan de ziekenfondsen en landsbonden om in hun statuten melding te maken van de diensten die worden georganiseerd, de voordelen die hierbij worden toegekend en de voorwaarden waaronder zij worden verleend. De Raad van State heeft in zijn arrest nr. 111.394 van 10 oktober 2002 dienaangaande bovendien gepreciseerd dat deze statutaire bepalingen concreet dienen te bepalen welke voordelen precies worden toegekend en onder welke voorwaarden dit gebeurt, waarbij een algemene omschrijving van de georganiseerde diensten niet volstaat. Dit werd nogmaals bevestigd in zijn arrest 121.044 van 26 juni 2003.

Het feit enerzijds dat de rechten en plichten van partijen met betrekking tot een bepaalde dienst in het kader van de vrije en aanvullende verzekering van voornoemde wet van 6 augustus 1990 in de statuten die de wet der partijen vormen, worden bepaald en anderzijds dat de mutualistische entiteiten op grond van artikel 2, § 1, van voornoemde wet van 6 augustus 1990, handelen in een geest van solidariteit zonder winstoogmerk, verleent aan de relatie tussen een mutualistische entiteit en haar leden een sui generis karakter.

Het sui generis karakter van de relatie tussen een mutualistische entiteit en haar leden, dat gegrond is op de statuten en op de notie solidariteit impliceert dat de mutualistische entiteit:

- deze statuten steeds eenzijdig kan wijzigen (mits inachtneming van de voorziene procedure en goedkeuring door de Controledienst). Door de ondertekening van hun toetredingsformulier zijn de leden gebonden door de statuten en de wijzigingen ervan. "(...) de leden worden geacht hun akkoord te hebben gegeven met het aanbod van diensten die op hen betrekking hebben en met de voorwaarden waaronder de diensten worden toegekend, die het voorwerp hebben uitgemaakt van statutaire wijzigingen conform de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen en die goedgekeurd werden door de Controledienst voor de ziekenfondsen (...)";
- geen contracten kan afsluiten met leden, in afwijking van de statuten. Dit is wel mogelijk in de verzekeringssector, aangezien in beginsel steeds van een contract, ook al is het een toetredingscontract, kan afgeweken worden²;
- geen reglementen van inwendige orde mag opstellen met betrekking tot de voordelen en voorwaarden van een bepaalde dienst die niet in de statuten zouden worden hernomen.

Het sluiten door mutualistische entiteiten van contracten met leden:

- zou trouwens bij deze leden een verwarring kunnen creëren tussen diensten en activiteiten aangeboden door een mutualistische entiteit en verzekeringsproducten zoals aangeboden in de commerciële sector, hetgeen vermeden dient te worden gelet op de essentiële verschillen in doeleinden tussen mutualistische entiteiten en verzekeringsmaatschappijen en aanleiding gegeven heeft tot de invoering van artikel 43ter in de wet van 6 augustus 1990;
- kan ook overtredingen meebrengen van andere bepalingen dan de bovenvermelde van voornoemde wet van 6 augustus 1990 of van uitvoeringsbepalingen ervan;
- kan bovendien in geval van tegenstrijdigheid tussen de statuten en de bepalingen van het contract tevens tot situaties van rechtsonzekerheid leiden in hoofde van de leden;
- kan tenslotte indien het contract jaarlijks is, het lid ten onrechte doen denken dat hij gedurende de hele periode niet mag overgaan tot een individuele mutatie of een transfer.

De mutualistische entiteiten worden dan ook verzocht om niet over te gaan tot het afsluiten van contracten met leden en in voorkomend geval onmiddellijk een einde te stellen aan eventuele onregelmatigheden dienaangaande.

Wel is het vanzelfsprekend toegelaten dat, enerzijds naar aanleiding van de aansluiting bij een dienst van de vrije en aanvullende verzekering, een aansluitingsformulier wordt overgemaakt aan het lid ter eenzijdige ondertekening, waaraan een uittreksel uit de statuten wordt bijgevoegd met de bepalingen die betrekking hebben op de betreffende dienst, en dat anderzijds het lid ingelicht wordt van iedere statutenwijziging dienaangaande.

De Voorzitter van de Raad,

N. JEURISSEN.

¹ Arrest Hof van Beroep Brussel, 23 mei 2003 (vertaling).

² "Aldus staat de statutaire rechtspositie in tegenstelling tot de contractuele, aangezien in beginsel van de inhoud van een contract, zelfs van een zogenaamd toetredingscontract kan afgeweken worden. De reglementaire of verordende aard van een statuut brengt ook mee dat in beginsel dat statuut steeds eenzijdig gewijzigd kan worden, waar tegenover staat dat in beginsel een contract, ook een toetredingscontract, niet eenzijdig gewijzigd kan worden." (R.v.St. nr. 66.563, 4 juni 1997, T.O.R.B. 1997-98, 124).